

ಜಿಕ್ಕು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆಶೀರ್ವಾದಿಸಿದ್ದು

(19:13-15)

ಮುದುವೆಯ ಬಿಂಬಿವಾಗಿ ಯೇಣು ಜ್ಞಾನಿದ ಈ ದೃಷ್ಟಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಹಿಂಬಾಲನುವಂಥದ್ವಾಗಿದೆ (19:1-12). ಈ ಬಿಂಬಿವು ಕುರಾನುನಾರ್ಕೂರಿ ಅಲ್ಲದೆ ಖ್ರಿಸ್ತಿಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಇಲ್ಲ ಅದನ್ನು ನೆಲಿಸಿದ್ದರೋ? ಅದರ ಕುಲತಾಗಿ ನಮಗೆ ಸ್ವಷ್ಟಿತೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿನ್ನು ಭಲಿನಾಯಿನು ಮತ್ತು ಸುಂಕರವನ ನಾಮ್ಯವಾದ ತರುವಾಯ ಲಾಕನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ (ಲಾಕ 18:15-17). ಮತ್ತಾಯಿನ ಸುವಾರ್ತೆಯ ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಯ ಯೇಣು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಮಗುವನ್ನು ಹಾರಿದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು (18:1-6, 10); ಅದರೆ ಇಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ಅವರ ಅನುಕಾಲಕೂರಿ ವ್ಯವಹರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಕ್ಕಳ ಶಾಖಾಸಿಕೊಳ್ಳುವಂದು (19:13)

¹³ಆಗ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಜಿಕ್ಕು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯೇಣುವಿನ ಬಿಂಗೆ ತಂಡು ಆತನು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೈಯಷ್ಟು ಖ್ರಾಫ್‌ನೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೆಂಜಲು.

ಪಂಥ 13. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗ್ರಿಇಂ ಶಬ್ದ (paidion) ಎಂದು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಕೆಲವು ನಾಲ್ಕು ಹನುಮಾನುಗಳೆಂದು ಮತ್ತು ಅಂಬಿಗಾಲು ಹಾಕುವವರನ್ನು ನೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಹಲವು ನಂದಭರಣಗಳಲ್ಲ, ಈ ಶಬ್ದವನ್ನು ಹಿಂದಿಯ ಮಕ್ಕಳಗಾಗಿ ಕಣಿಕೆ ಹಣ್ಣೆರಡು ವರ್ಣದವರಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ (ಪೂರ್ವ 5:39, 42). ಲಾಕನ್ ಹೇಳುವದೇ ನೆಂದರೆ ಜನರು “ತಮ್ಮ ಕೂಸುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು” (ಲಾಕ 18:15). ಬೀರೆ ಬೀರೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯೇಣುವಿನ ಕಡೆಗೆ ತಂಡುಕೊಂಡು ಬಂದಿರಬಹುದು. ಮಾರ್ಕ ಮತ್ತು ಲಾಕ ಇಬ್ಬರೂ ನಹ ಅಸಿಕ್ಕಿತೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. “ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು.” ಮಕ್ಕಳ ಆತನ ಬಿಂಗೆ ಸಿರಂತರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಮಯದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆಯಿಂದು ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ (ಪೂರ್ವ 10:13; ಲಾಕ 18:15).

ತಂಡೆತಾಯಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯೇಣುವಿನ ಬಿಂಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವ ಕಾರಣವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ: ಅದೇನೆಂದರೆ ಆತನು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೈಯಷ್ಟು ಖ್ರಾಫ್‌ನೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಕೈಗಳನ್ನು ಇಡುಪುಡು, ಹಿಂದೆ ಯಾಕೋಬನು ತನ್ನ ಮೊಮ್ಮೆಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಕೈಗಳನಿಷ್ಟು ಆಶೀರ್ವಾದಿಸಿದ ನಂಗತಿಗೆ ಹೊಂಗುತ್ತದೆ (ಅದಿಕಾಂಡ 48:14-16). ಯೇಣುವಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದು ಆಜರಣೆಯ ಹದ್ದಿತಿಯಾಗಿತ್ತು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯೆಹೂದ್ಯ ಗುರುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಬೋಧಕರ ಬಿಂಗೆ ತಂಡು ಅವರ ಕೈಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪೂರ್ವಿಕೆಳಾಳ್ಳಿತ್ತಿದ್ದರು.¹ Talmud (ಯಿಹೂದ್ಯರ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ) ಈ ಸಂಕ್ರದಾಯವನ್ನು ಇದರ ಅಂಶವನ್ನು ಒಂದು ಜಕ್ಕು ಲೇಖನವು ಪ್ರೇರಿತವು ಸೀಲಿಸುತ್ತದೆ:

ಇಂಥಕ ಒಂದು ಸುಂದರ ಹಡ್ಡತಿ ಯೆರಳನಲೇಬಿನಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಯಾವನಸ್ತ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣ ಮಹತ್ವಗೆ ಉಪಭಾನ ದಿನದಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಭಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ: ಹನ್ನೆಷ್ಟಿಂದನೆಯ ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ದಿನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ, ಹಣ್ಣೆರಡನೆಯ ಪಯಸ್ಸಿನಿಂಜ್ಞ ಪ್ರಾರ್ಥಿ ದಿನಪ್ರ ಮತ್ತು ಹದಿಮರರನೆಯ ಪಯಸ್ಸಿನಿಂಜ್ಞ [ಹುಡುಗ] ಎಲ್ಲ ಹಿಂತಿರ ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು ಆಶಿವರ್ದನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಳ್ಳಿಸುತ್ತಾರೆ ಅವನು ಧರ್ಮಾಂತರವನ್ನು (Torah) ಅಭಿಪ್ರಾಯಿಸಲು ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅವನು ನಮ್ಮರ್ಥನಾಗುವನು.²

ಯೇಸುವಿನ ಬಜಗೆ ಮಹತ್ವಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ತಂಡೆತಾಯಿಗಳು ಉತ್ತಮವಾದದನ್ನೇ ಆನೆ ಹಷಟ್ಟಾರು. ಶೈಲ್ಷಿಗ್ರಾಹಿತಾದ ಯೇಸುವಿನಿಂದ ಅವರ ಗಂಡು ಮಹತ್ವ ಹೆಣ್ಣ ಮಹತ್ವ ಯೇಸುವಿನ ಕರ್ತವೀಯ ಅನುಮತಿ ಮತ್ತು ಹೈತ್ರಾಹ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಆನೆ ಹೊಂದಿದ್ದರು.

ಶಿಷ್ಯರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ (19:13)

¹³ಶಿಷ್ಯರು ಅವರನ್ನು ಗದಲಸಿದರು.

ವಜನ್ 13. ಅನೇಕ ಮಹತ್ವಗಳನ್ನು ಯೇಸುವಿನ ಬಜಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು ಶಿಷ್ಯರು ಯಾಕೆ ಈ ಬಿಷಯದ ಕುಲತ್ವ ಜಿಂಟಿಸಿ ಜನರು ಬರುವದನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಎನ್ನಬಂದು ಬಿವರಿಸಬಹುದಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಇಳಿರುವ ಭಾಷಾ ಪ್ರೇರಿಧೃತೆಯು ಹೇಳುವದೇನೆಂದರೆ ಶಿಷ್ಯರು ಒಂದು ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಈ ಲಾಪಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಗದಲಸಿದರು (from epítimado) ಆದು ಬೆದಲನುವ ಅಲೋಚನೆಯನ್ನು ತೊಡುತ್ತಾರೆ. ಯೇಸು ಶರ್ಗಾಗಲೀ ಮಗುವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮಾನವಿಯತೆಯ ಕುಲತ್ವ ಕಾಪಿಸಿದರೂ ನಹ ಯಾಕೆ ಶಿಷ್ಯರು ಆಷ್ಟಯೆಕರಿತಾದ ಲೀತಿಯಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರು (18:1-4). ಬಹುಶಃ ಅವರು ಯೇಸುವಿನ ಬೋಧನಾ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಸ್ಥತೆಯ ಕಾರ್ಯ ಮಹತ್ವಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾದುದೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿ ಜನರು ಯೇಸುವಿನ ಪ್ರಯಾಂಕ ಯೆರಾನಲೇಬಿಗೆ ಹೋಗುವದನ್ನು ನಿರಾನ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಶಿಷ್ಯರು ಹೋಜಿಸಿರ ಬಹುದು.

ಯೇಸುವಿನ ಆಶೀರ್ವಾದ (19:14, 15)

¹⁴ಆದರೆ ಯೇಸು - ಮಹತ್ವಗಳನ್ನು ಜಡಿಲಿ; ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬರುವದಕ್ಕೆ ಅಪುಗಳಿಗೆ ಅಡಿಮಾಡಬೇಡಿಲಿ;

¹⁵ಹರಲೋಕರಾಜ್ಯವು ಇಂಥವರದೇ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಪುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೈಯಷ್ಟು ಅಳ್ಳಂದ ಹೊರಣಹೋಗಿನು.

ವಜನ್ 14. ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ತಮ್ಮ ಮಹತ್ವಗಳನ್ನು ಯೇಸುವಿನ ಬಜಗೆ ಆಶೀರ್ವಾದಕ್ಕಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ, ಆತನು ಯಾವಾಗಲೂ ಕೃಪೆಯಿಂಬ್ರಾವನಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು. ಆತನು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ, ಮಹತ್ವಗಳನ್ನು ಜಡಿಲಿ; ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬರುವದಕ್ಕೆ ಅಪುಗಳಿಗೆ ಅಡಿಮಾಡಬೇಡಿಲಿ ಗದಲಸಿದವರು ಗದಲನಲ್ಪಟ್ಟರು. ಕರ್ತನು ಅವರೊಂದಿಗೆ “ಕೊಂಡ ಗೊಂಡಿದ್ದನು” (ಮಾರ್ಕ 10:14). ಆತನು ಈ ಹೆಂಡಲೇ ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಹರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ “ಲಿರುಹಿಕೊಂಡು ಈಕ್ಕು ಮಹತ್ವಂತೆ ಅಗಲೆಂಬೇಕು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು (18:3). ಹರಲೋಕರಾಜ್ಯವು ಇಂಥವರದೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಹರಲೋಕವು ನಂಬುವಂಥಕ ಜನಲಂದ, ಜಿಕ್ಕುಮಹತ್ವಂತೆ,

ತಗ್ಗಿನಲ್ಲಿಡುವ ಗುಣವುಳ್ಳ ಜನರಿಂದ ತುಂಬಲ್ಲಿಡುತ್ತದೆ.

ಈ ಪಜನಪು ಜೀಕ್ಕೆಮುಕ್ಕಳ ದೀಕ್ಷಾನ್ಯಾಸನವನ್ನು ಮಾನ್ಯಮಾಡುವದಿಲ್ಲ; ನಿಜಾಂಶವೇ ನೆಂದರೆ, ಇದನ್ನು ತ್ಯಾಜಿಡುತ್ತದೆ. ಯೀಂನು ಈ ಜೀಕ್ಕೆ ಮುಕ್ಕಳಿಗೆ ದೀಕ್ಷಾನ್ಯಾಸನ ಮಾಡಿನಾಗಳು; ಅತನು ಕೇವಲ ತನ್ನ ಶೈಗಳನ್ನು ಅವರ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟ ಅವರನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದನು. ಹನುಮಾನುಗಳ ಅಥವಾ ಭಾಲಕರ ದೀಕ್ಷಾನ್ಯಾಸನದ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಇಲ್ಲ ನೂಜಿಸಿರುವದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಹೊನ್ನ ಒಡಂಬಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನೂಜಿಸಿರುವದಿಲ್ಲ. ದೇವರ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಥಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳ ಸ್ವಾಷಾಗಿಪೆ: ಭಾಲಕಲಿಗೆ ಹಾಪದ ತೇಣೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ದೀಕ್ಷಾನ್ಯಾಸನವು “ಹಾಬ ಶ್ವಮಾಷಣೆಗಾಗಿ ಇರುವಂಥದ್ದಾಗಿದೆ” (ಅಪ್ರೋನ್ತಲರ ಕೃತ್ಯಗಳ 2:38). ನಂಜತೆ, ಪಶ್ಚಾತ್ಯಾಹ, ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಗಳನ್ನು ಭಾಲಕರ ಹೊಂದಿರಲು ಅನಮಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲವುಗಳ ದೀಕ್ಷಾನ್ಯಾಸ ಹೊಂದಲು ಹೊದಲು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳಾಗಿಪೆ (ಪೂರ್ವ 16:16; ಅಪ್ರೋನ್ತಲರ ಕೃತ್ಯಗಳ 2:38; 8:36-38; ರೋಮಾಪ್ರ 10:9, 10).

ಭಾಲಕರ ದೀಕ್ಷಾನ್ಯಾಸನವು ಕ್ರಿ.ಶ. ಮುರರನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಜರಣೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವದು ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಶಾಸನಂನ್ಯಾಸರ್ದ ಲೀಖನಗಳನ್ನು ಹಲೈಲಾಧಿಸಿದ ನಂತರ ಮತ್ತು ನಾಣ್ಣಿ ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ನಂತರ Everett Ferguson ರವರು ಒಂದು ತೀವ್ರಾನಂತೆ ಬಂದು ಮುಕ್ಕಳ ದೀಕ್ಷಾನ್ಯಾಸನವು ಕೊಡಲು ಹೂರಂಜಿಸಿದರ ಉದ್ದೇಶ ಮುಕ್ಕಳ ತಂಡ ತಾಯಿಗೆ ಮುಕ್ಕಳ ಕುಲತ್ವ ಅವರ ನೀತಿಯಾಗಿ ಬಹಕ ಎತ್ತರಬಾದ ನ್ಯಾನದಲ್ಲಿದೆ ಎನ್ನುವ ಭರವನೆ ಕೊಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಮುಕ್ಕಳು ಬಹಕ ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಜೀವಿನುವದಿಲ್ಲವೆಂದು, ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವರು ಮುಕ್ಕಳ ದೇವರ ರಾಜ್ಯದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅದಲಿಂದ ಅವರು ಅವರಿಗೆ ದೀಕ್ಷಾನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿನುತ್ತಿದ್ದರು.³ ಏನೇ ಆದರೂ, ದೇವರ ಇಂಥಕ ಭರವನೆ ತನ್ನ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅವರ ಹಾಜಿಯನ್ನು ನಾವುಗಳ ಆತನ ಪ್ರೀತಿಯ ನಂಜಗ್ಗಿಸಿದೆ ಜಿಟ್ಟಿಕೊಡಬೇಕು.

ಪಜನ 15. ಶಿವ್ಯರನ್ನು ಗದಲಿಸಿದ ನಂತರ, ಯೀಂನು ಅಪ್ಯಾಗಳ ಮೇಲೆ ಕೈಯಷ್ಟು ಅಶೀರ್ವದಿಸಿದನು. ಮಾರ್ಕನು ಇಲ್ಲ ಯೀಂನು ಅವರನ್ನು ತನ್ನ ಶೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು ಎನ್ನುವ ಜಿತ್ವಪನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಾನುತ್ಪನ್ನ (ಪೂರ್ವ 10:16). ತಂಡ ತಾಯಿಗಳ ಕೊಲಾಂಕೆಯಂತೆ ಅತನು ಮುಕ್ಕಳಾಗಿ ಹೂಳಿಸಿದನು (19:13). ಮುಕ್ಕಳನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದ ಈ ನಂಬಿಯದ ನಂತರ ಆತನು ಅಲ್ಲಂದ ಹೊರಟುಹೊಂದನು.

ಷಾತರಂತ್ರ

ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಕ್ಕಳನ್ನು ಆಶೀರ್ವಾಸಿಸಿದ್ದು (19:13-15)

ತಂಡ ತಾಯಿಗಳ ತಮ್ಮ ಮುಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದೆ ಬೇಕೆನ್ನುವ ಆನೆಯಂದ ಅವರನ್ನು ಯೀಂನುಬಿನ ಆಶೀರ್ವಾದದಕ್ಕಾಗಿ ಆತನ ಬಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಅಪ್ರೋನ್ತಲಿಂದ ನಿರಾಕೆನಾಂದರೂ, ಅವರು ಬರುವದನ್ನು ನಿಜನಾಗಳು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಯೀಂನು ಮುಕ್ಕಳನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದನು ಮತ್ತು ಅವರಿಗಾಗಿ ಹೂಳಿಸಿದನು. ಇಂದು ಕೈಸ್ತ ತಂಡ ತಾಯಿಯಾದಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮುಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದನ್ನು ಬಯನುತ್ತಾರೆ. ಆತನ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮ್ಮ ಮುಕ್ಕಳನ್ನು ಯೀಂನುಬಿನ ಬಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಲು ಅನೇಕ ಮಾರ್ಗಗಳ ನಮಗೆ ಇದೆ: (1) ಅವರೊಂದಿಗೆ ನಮಯ ಕಳೆಯಾದ್ದು, (2) ಅನುಕರಣೆನಲು ಸೀಂಪು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿರಬೇಕು, (3) ಅವಲಿಗೆ ದೇವರ ವಾಕ್ಯವನ್ನು

బోధిను, (4) అపరస్య సత్కృపేద అధ్యాయిన తరగతిగణి మత్తు ఆరాధనగణ
కరేదుకొండు హోగబైశు, (5) అవలగారి శ్వాధిసిల, మత్తు (6) అపరస్య తీస్తన
రాజ్యదల్ల నేచకరానుపంతే షైలంత్వం మాడిల.

David Stewart

ఓట్టణేగళు

¹David Hill, *The Gospel of Matthew*, The New Century Bible Commentary (Grand Rapids, Mich.: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1972), 282. ²Talmud *Soferim* 18.5.
³Everett Ferguson, “Inscriptions and the Origin of Infant Baptism,” *Journal of Theological Studies* n.s. 30 (April 1979): 46.